

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב"דף היומי" בשו"ת ומ"מ

דף יג.

1. אבל מהנה שרי, ויל"ע מאי שנא מהא דאסור לשאת ולתת עמהם דמהנהו בכך, ואם נאמר דכאן אינה נתינה ישירה א"כ למה נאסר בכלל הלא הוא לפני דלפני?
  2. מהנה (את הע"ז) לא כל שכן?!, והוא איסור תורה ריטב"א, ויל"ע מאין המקור לזה?
  3. ולוקחין מהן בהמה עבדים ושפחות, בתים ושדות וכרמים, ויל"ע האם רק אלו מותרים או כל דבר, ובמיוחד למסקנת הגמרא דטעם ההיתר כי לוקח מבעל הבית שאין לו מכס?
  4. בתוד"ה ללמוד הביאו שני ביאורים למה נקט דווקא ללמוד תורה ולישא אשה, ובשם השאילתות כתבו דאלו קילו משאר המצוות, וצ"ע מב"ק יז. שכתבו תוס' בעצמן שללמוד תורה עדיף ממעשה (מצוה)?
- תוד"ה אבל, הקשו סתירה מלקמן מז: שאסור להנות את הע"ז, ומאי שנא הכא, וחילקו בין הנאה מרובה למועטת, או שמהנהו דרך בזיון שרי, ובתוס' שבת פב. ד"ה אסור תירצו דכשנותן המכס נראה שדואג לעסקיו ולא לע"ז משא"כ שם כשכונס הכותל.

יניח נמצא מהנה, ע"י רש"י ותוס' שהנאתו מריח הפירות, וע"י ריטב"א ור"ן פירוש אחר מהתוס' שהנחתו ממה שנפטר מהמכס, ותוס' כאן כתב דזה אינה הנאה כיון דעכשיו הכסף שלו, ע"י ח"י אנשי שם, וע"י ב"ח יו"ד קמט' ששני הטעמים להלכה ובטל' שם ס"ק ב' מחלק בין מקום שפוטרין אותו מאליהם, לבין מקום שצריך לבקש פטור.

תוד"ה ואם, ודעת הר"ף הובאה בראשונים, דאין הכי נמי אם יפדנו יהיה פדוי, וע"י קרני ראם על הר"ן אי לכתחילה יכול לפדות, וע"י רמב"ם ערכין ח' י' שהיום א"צ לפדות בשווי, וע"י הגהות אשר"י ושלטי גיבורים איך ראוי לומר היום כשמנדב חפצים לבית הכנסת.

ע"ב

1. לאפוקי הכא דלא לדמי חזי ולא לגופיה, וא"כ בזמן הזה אין איסור להטיל מום מן התורה (ע"י רש"י ותוס'), וקשה על הרמב"ם איסו"מ א' ז' שהמטיל מום בזמה"ז עובר בלא תעשה אלא שאינו לוקה?
  2. קוטע את אצבעו ומוכרו לו, וקשה הלא מחוסר אצבע אינו מחוסר אבר (זבחים סח:): והגויים רק מחוסר אבר אין מקריבים?
- תוד"ה נועל, נראה מדבריהם דאם רוצה יכול לנעול בפני הבכור בזמן נזה אלא שלא הצריכוהו (נודב"י מהדו"ק יו"ד פא), אמנם בתוס' בכורות נג. תוס' ר"א כאן, וברא"ש נקטו שאין לעשות כן, ע"י בדבריהם.

וליהוי כמטיל מום בבעל מום, ופרש"י דהקושיא לדעת ר"מ שאוסר לעשות כן, וקשה, נוקמא כרבנן, ע"י עבודת עבודה, וע"י מצפה איתן, וח"י רא"מ טויבש.

בדיני מורדין ומעלין, ע"י ב"י יו"ד קנח' טל וש"ך שם, וע"י ריטב"א מכות ט. שמסדר את הדברים

ורועי בהמה דקה, ע"י תוס' לקמן כו., וע"י רמב"ם (רוצח ד' יב) דהם עומדים במרדם, וע"י יראים קנו' שכתב דהם מומרים לתאבון.

התשובות

- השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"י וכדו'.
1. כן הקשה הרשב"א, ותי' דהתם גורם לעכו"ם שנו"נ עמו להודות לע"ז, משא"כ הכא זה לפני דלפני, ובדעת רבי יוחנן צ"ל דכיון שכאן ברור שיגיע ליד הע"ז חמיר מלפני דלפני, וע"י רש"י ד"ה מהנה עצמו לא כ"ש שכנראה חש לזה ולכן כתב דהחננונים הם משתכרים במעות הכמרים, וע"ע בנין שלמה באור דבריו.
  2. ע"י חזו"א יו"ד סג' לב' דהוא מסברא שאם צוותה תורה להתרחק ולא להנות מסתבר שגם לא ליהנות, אמנם בקרית ספר על הרמב"ם ע"ז ח' ה' כתב דהוא מדרבנן, ובלבוש יו"ד קמט' כתב דכשמהנה גם נהנה וזהו האיסור (כעין נתינת פרטה לאדם חשוב דהוי הנאה גם לנותן).
  3. נחלקו בזה הראשונים ע"י טור קמט', דעת רבינו יונה דרק אלו מותרים שמתמעט הגוי במכירתם, ולכן מצטרף הטעם שמציל מידם ומותר, והר"ף חולק וסובר שכל דבר מותר, וטעם דמציל מידם קאי על מעלין בערכאות שלהם, וע"י פרישה שם.
  4. כן הקשה הטורי אבן במילואים, ותירץ המצפה איתן דכאן איירי ביחס למצוות שאינם יכולות להיעשות בידי אחרים שמפסיקין בשבילהם את הלימוד, ושם ביכולים להעשות, ובחתי"ס שם מחלק דהכא לא איירי בגוף הלימוד שהרח זה יכול לעשות גם בחו"ל אלא בפרטי הלימוד מאיזה רב וכדו' וכנ"ל בלישא אשה ולכן הוא פחות משאר המצוות.

ע"ב

1. כן הקשה הלח"מ, ובמהר"י קורקוס ביאר שהרמב"ם למד שהסוגיא איירי בקדשי בדק הבית, ורק מביאים לזה ראיה מקדשי מזבח, וכן כתב במהר"ט אלגאזי הל' בכורות לרמב"ן פ"ה מב' ב', (ע"ע מש"כ שם לגבי בכור בזמה"ז) ובעבודת עבודה כתב דסוגיא דידן אזלא כמ"ד בעלי חיים נידחין, והרמב"ם פסק דאין נדחין.
2. כן הקשה הצפנת פענח מאכ"א א' א', ובעבודת עבודה מתרץ דאינם הולכים בגדרים של ישראל אלא כל שנראה מחוסר אבר הוי בעל מום, ונראה לומר ש אצלם מום נחשב מה שאצל בני אדם הוי מום, ("קח לך" בדומים לך), ואצל אדם הוי מחוסר אבר כהאי גוונא.

לע"נ רבי חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל שלח

בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

חדשו נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום-0795255901

השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות בקרוב יהיה ניתן להשאיר תשובות.